

ॐ नमः परमात्मने, श्री महागणपतये नमः, श्री गुरुभ्यो नमः
हरिः ॐ

7.5 सप्तमकाण्डे पञ्चमः प्रश्नः - सत्रविशेषः

Contents

7.5 सप्तमकाण्डे पञ्चमः प्रश्नः - सत्रविशेषाभिधानं

1

ॐ नमः परमात्मने, श्री महागणपतये नमः, श्री गुरुभ्यो नमः हरिः ॐ

7.5 सप्तमकाण्डे पञ्चमः प्रश्नः - सत्रविशेषाभिधानं

7.5 सप्तमकाण्डे पञ्चमः प्रश्नः - सत्रविशेषाभिधानं

TS 7.5.1.1

गावः । वै । एतत् । स॒त्रम् । आ॒स॒त् । अ॒शृ॒ङ्गाः । स॒तीः । शृ॒ङ्गा॑णि । नः । जा॒य॒न्त॑ ।
इति॑ । कामे॑न । तासा॑म् । दश॑ । मासाः॑ । निष॑ण्णा इति॑ नि - स॒न्नाः । आस॑न् । अथ॑ ।
शृ॒ङ्गा॑णि । अ॒जा॒य॒न्त॑ । ताः । उदि॑ति । अ॒तिष्ठ॑न् । अरा॑न्ध्रम् । इति॑ । अथ॑ । यासा॑म् । न
। अजा॑यन्त । ताः । स॒व॒त्स॒रमि॑ति सं - व॒त्स॒रम् । आ॒प्त्वा । उदि॑ति । अ॒तिष्ठ॑न् । अरा॑न्ध्रम्
। इति॑ । यासा॑म् । च॒ । अजा॑यन्त । यासा॑म् । च॒ । न । ताः । उ॒भयीः॑ । उदि॑ति ।
अ॒तिष्ठ॑न् । अरा॑न्ध्रम् । इति॑ । गो॒स॒त्रमि॑ति गो - स॒त्रम् । वै । 1

TS 7.5.1.2

स॒व॒त्स॒र इति॑ सं - व॒त्स॒रः । ये । ए॒वम् । वि॒द्वा॒ंसः । स॒व॒त्स॒रमि॑ति सं - व॒त्स॒रम् ।
उ॒प॒य॒न्तीत्यु॑प - यन्ति॑ । ऋ॒द्ध॒वन्ति॑ । ए॒व । तस्मा॑त् । तू॒प॒रा । वा॒र॒षिकौ॑ । मा॒सौ । प॒र्त्वा
। च॒र॒ति । स॒त्राभि॑जितमि॑ति स॒त्र - अ॒भिजि॑तम् । हि । अ॒स्यै । तस्मा॑त् । स॒व॒त्स॒रस॑द् इति॑
स॒व॒त्स॒र - स॑दः । यत् । किम् । च॒ । गृ॒हे । क्रि॒यते॑ । तत् । आ॒प्तम् । अ॒व॒रु॒द्धमि॑त्य॒व॒रु॒द्धम्
। अ॒भिजि॑तमि॒त्य॒भि - जि॑तम् । क्रि॒यते॑ । स॒मु॒द्रम् । वै । ए॒ते । प्रे॒ति । प्लु॒वन्ते॑ । ये ।
स॒व॒त्स॒रमि॑ति सं - व॒त्स॒रम् । उ॒प॒य॒न्तीत्यु॑प॒य॒न्ति॑ । यः । वै । स॒मु॒द्रस्य॑ । पा॒रम् । न ।

पश्यति । न । वै । सः । ततः । उदिति । एति । सँवथ्सुर इति सं - वथ्सुरः । 2

TS 7.5.1.3

वै । समुद्रः । तस्य । एतत् । पारम् । यत् । अतिरात्रावित्यति-रात्रौ । ये । एवम् । विद्वांसः । सँवथ्सुरमिति सं - वथ्सुरम् । उपयन्तीत्युप - यन्ति । अनार्ताः । एव । उदचमित्युत् - ऋचम् । गच्छन्ति । इयम् । वै । पूर्वः । अतिरात्र इत्यति - रात्रः । असौ । उत्तर इत्युत् - त्रः । मनः । पूर्वः । वाक् । उत्तर इत्युत् - त्रः । प्राण इति प्र - अनः । पूर्वः । अपान इत्यप - अनः । उत्तर इत्युत् - त्रः । प्ररोधनमिति प्र - रोधनम् । पूर्वः । उदयनमित्युत् - अयनम् । उत्तर इत्युत् - त्रः । ज्योतिष्ठोम् इति ज्योतिः-स्तोमः । वैश्वानरः । अतिरात्र इत्यति - रात्रः । भवति । ज्योतिः । एव । पुरस्तात् । दुधते । सुवर्गस्येति सुवः - गस्य । लोकस्य । अनुख्यात्या इत्यनु - ख्यात्यै । चतुर्विंश इति चतुः - विंशः । प्रायणीय इति प्र - अयनीयः । भवति । चतुर्विंशतिरिति चतुः - विंशतिः । अर्द्धमासा इत्यर्द्ध - मासाः । 3

TS 7.5.1.4

सँवथ्सुर इति सं - वथ्सुरः । प्रयन्त इति प्र - यन्तः । एव । सँवथ्सुर इति सं - वथ्सुरे । प्रतीति । तिष्ठन्ति । तस्य । त्रीणि । च । शतानि । षष्टिः । च । स्तोत्रीयाः । तावतीः । सँवथ्सुरस्येति सं - वथ्सुरस्य । रात्रयः । उभे इति । एव । सँवथ्सुरस्येति सं - वथ्सुरस्य । रूपे इति । आप्नुवन्ति । ते । सस्थित्या इति सं-स्थित्यै । अरिष्ट्यै । उत्तरैरित्युत् - त्रैः । अहोभिरित्यहः-भिः । चरन्ति । षडहा इति षट् - अहाः । भवन्ति । षट् । वै । ऋतवः । सँवथ्सुर इति सं - वथ्सुरः । ऋतुषु । एव । सँवथ्सुर इति सं-वथ्सुरे । प्रतीति । तिष्ठन्ति । गौः । च । आयुः । च । मद्ध्यतः । स्तोमौ । भवतः । सँवथ्सुरस्येति सं - वथ्सुरस्य । एव । तत् । मिथुनम् । मद्ध्यतः । 4

TS 7.5.1.5

दुध॑ति । प्र॒जन॑ना॒येति॑ प्र - जन॑नाय । ज्योतिः॑ । अ॒भितः॑ । भ॒वति॑ । वि॒मोच॑न॒मिति॑ वि -
मोच॑नम् । ए॒व । तत् । छन्दा॑सि । ए॒व । तत् । वि॒मोक्मि॑ति॒ वि - मोक्म॑म् । य॒न्ति । अथो॑
इति॑ । उ॒भय॑तो॒ज्योति॑षेत्यु॒भयतः॑-ज्योति॑षा । ए॒व । षड॑हेनेति॑ षट्-अ॒हेन॑ । सु॒वर्ग॑मिति॑ सु॒वः -
गम् । लो॒कम् । य॒न्ति । ब्र॒ह्म॒वादि॑न् इति॑ ब्रह्म - वा॒दिनः॑ । व॒दन्ति॑ । आ॒सन्ते॑ । के॒न॑ । य॒न्ति
। इति॑ । दे॒व॒याने॑नेति॑ दे॒व - याने॑न । प॒था । इति॑ । ब्रू॒यात् । छन्दा॑सि । वै । दे॒व॒यान॑
इति॑ दे॒व - यानः॑ । पन्थाः॑ । गा॒य॒त्री । त्रि॒ष्टुप् । जग॑ती । ज्योतिः॑ । वै । गा॒य॒त्री । गौः
। त्रि॒ष्टुक् । आ॒युः । जग॑ती । यत् । ए॒ते । स्तो॒माः । भव॑न्ति । दे॒व॒याने॑नेति॑ दे॒व-याने॑न ।
ए॒व । 5

TS 7.5.1.6

तत् । प॒था । य॒न्ति । स॒मा॒नम् । सा॒म॑ । भ॒वति॑ । दे॒व॒लो॒क इति॑ दे॒व - लो॒कः । वै । सा॒म॑
। दे॒व॒लो॒कादि॑ति॒ दे॒व - लो॒कात् । ए॒व । न । य॒न्ति । अ॒न्याअ॑न्या॒ इत्य॑न्याः - अ॒न्याः ।
ऋचः॑ । भ॒वन्ति॑ । म॒नुष्य॑लो॒क इति॑ मनुष्य - लो॒कः । वै । ऋचः॑ । म॒नुष्य॑लो॒कादि॑ति॒ मनुष्य
- लो॒कात् । ए॒व । अ॒न्यम॑न्य॒मित्य॑न्यम् - अ॒न्यम् । दे॒व॒लो॒कमि॑ति॒ दे॒व - लो॒कम् । अ॒भ्या॒रोह॑न्त
इत्य॑भि-आ॒रोह॑न्तः । य॒न्ति । अ॒भि॒वर्त॑ इत्य॑भि - वर्तः॑ । ब्र॒ह्म॒सा॒ममि॑ति॒ ब्रह्म - सा॒मम् । भ॒वति॑
। सु॒वर्ग॑स्येति॑ सु॒वः - ग॒स्य॑ । लो॒कस्य॑ । अ॒भि॒वृ॒त्या इत्य॑भि - वृ॒त्यै । अ॒भि॒जि॒दित्य॑भि - जि॒त्
। भ॒वति॑ । सु॒वर्ग॑स्येति॑ सु॒वः - ग॒स्य॑ । लो॒कस्य॑ । अ॒भि॒जि॒त्या इत्य॑भि - जि॒त्यै । वि॒श्वजि॑दिति॑
वि॒श्व - जि॒त् । भ॒वति॑ । वि॒श्वस्य॑ । जि॒त्यै । मा॒सि॒मासी॑ति॒ मा॒सि - मा॒सि । पृ॒ष्ठानि॑ । उ॒पेति॑ ।
य॒न्ति । मा॒सि॒मासी॑ति॒ मा॒सि - मा॒सि । अ॒ति॒ग्रा॒ह्या इत्य॑ति - ग्रा॒ह्याः । गृ॒ह्यन्ते॑ । मा॒सि॒मासी॑ति॒
मा॒सि - मा॒सि । ए॒व । वी॒र्य॑म् ( ) । दुध॑ति । मा॒साम् । प्र॒ति॒ष्ठि॒त्या इति॑ प्र॒ति - स्थि॒त्यै ।
उ॒परि॑ष्ठात् । मा॒साम् । पृ॒ष्ठानि॑ । उ॒पेति॑ । य॒न्ति । तस्मा॑त् । उ॒परि॑ष्ठात् । ओष॑धयः । फल॑म्
। गृ॒ह्यन्ति॑ ॥ 6

(गो॒स॒त्रं वा - ए॒ति स॑व॒त्स॒रो - ऽर्द्ध॑मा॒सा - मि॑थु॒नं म॑द्भ्य॒तो - दे॒व॒याने॑नै॒व - वी॒र्यं॑ - त्रयो॑दश

च) (A1)

TS 7.5.2.1

गावः । वै । एतत् । सत्रम् । आसत् । अशृङ्गाः । सुतीः । शृङ्गाणि । सिषांसन्तीः । तासांम् । दश । मासाः । निषण्णा इति नि - सन्नाः । आसन् । अथ । शृङ्गाणि । अजायन्त । ताः । अब्रुवन् । अरुथ्स्म । उदिति । तिष्ठाम् । अवेति । तम् । कामम् । अरुथ्स्महि । येन । कामेन । न्यषदामेति नि - असदाम । इति । तासांम् । उ । तु । वै । अब्रुवन् । अर्धाः । वा । यावतीः । वा । आसामहे । एव । इमौ । द्वादशौ । मासौ । सुवत्सरमिति सं - वत्सरम् । सुपांघेति सं - पाघं । उदिति । तिष्ठाम् । इति । तासांम् । 7

TS 7.5.2.2

द्वादशे । मासि । शृङ्गाणि । प्रेति । अवर्तन्त । श्रद्धयेति श्रत-धया । वा । अश्रद्धयेत्यश्रत-धया । वा । ताः । इमाः । याः । तूपराः । उभय्यः । वाव । ताः । आर्द्धवन् । याः । च । शृङ्गाणि । असन्वन् । याः । च । ऊर्जम् । अवारुन्धतेत्येव - अरुन्धत । ऋद्धोति । दशस्विति दश - सु । मासु । उत्तिष्ठन्नित्युत्-तिष्ठन् । ऋद्धोति । द्वादशस्विति द्वादश - सु । यः । एवम् । वेद । पदेन । खलु । वै । एते । यन्ति । विन्दति । खलु । वै । पदेन । यन् । तत् । वै । एतत् । ऋद्धम् । अयनम् । तस्मात् ( ) । एतत् । गोसनीति गो - सनि ॥ 8

(तिष्ठामेति तासां - तस्माद् - द्वे च) (A2)

TS 7.5.3.1

प्रथमे । मासि । पृष्ठानि । उपेति । यन्ति । मृद्ध्यमे । उपेति । यन्ति । उत्तम इत्युत् - तमे । उपेति । यन्ति । तत् । आहुः । याम् । वै । त्रिः । एकस्य । अहः । उपसीदन्तीत्युप - सीदन्ति । दुहम् । वै । सा । अपराभ्याम् । दोहाभ्याम् । दुहे । अथ । कुतः । सा ।

धोक्ष्यते । याम् । द्वादश । कृत्वं । उपसीदन्तीत्युप - सीदन्ति । इति । सँवथ्सुरमिति सं -
वथ्सुरम् । सपांघेति सं - पाघं । उत्तम इत्युत् - तमे । मासि । सकृत् । पृष्ठानि । उपेति
। इयुः । तत् । यजमानाः । यज्ञम् । पशून् । अवेति । रुन्धते । समुद्रम् । वै । 9

TS 7.5.3.2

एते । अनवारम् । अपारम् । प्रेति । प्लवन्ते । ये । सँवथ्सुरमिति सं - वथ्सुरम् । उपयन्तीत्युप
- यन्ति । यत् । बृहद्रथन्तरे इति बृहत् - रथन्तरे । अन्वर्ज्युरित्यनु - अर्ज्युः । यथा । मद्भ्ये
। समुद्रस्य । प्लवम् । अन्वर्ज्युरित्यनु - अर्ज्युः । तादृक् । तत् । अनुत्सर्गमित्यनुत् - सर्गम्
। बृहद्रथन्तराभ्यामिति बृहत् - रथन्तराभ्याम् । इत्वा । प्रतिष्ठामिति प्रति - स्थाम् । गच्छन्ति
। सर्वेभ्यः । वै । कामेभ्यः । सन्धिरिति सं - धिः । दुहे । तत् । यजमानाः । सर्वान् ।
कामान् । अवेति । रुन्धते ॥ 10

(समुद्रं वै - चतुस्त्रिंशच्च) (A3)

TS 7.5.4.1

समान्यः । ऋचः । भवन्ति । मनुष्यलोक इति मनुष्य - लोकः । वै । ऋचः । मनुष्यलोकादिति
मनुष्य - लोकात् । एव । न । यन्ति । अन्यदन्यदित्यन्यत् - अन्यत् । सामं । भवति
। देवलोक इति देव - लोकः । वै । सामं । देवलोकादिति देव - लोकात् । एव ।
अन्यमन्यमित्यन्यं - अन्यम् । मनुष्यलोकमिति मनुष्य - लोकम् । प्रत्यवरोहन्त इति प्रति -
अवरोहन्तः । यन्ति । जगतीम् । अग्रे । उपेति । यन्ति । जगतीम् । वै । छन्दांसि ।
प्रत्यवरोहन्तीति प्रति - अवरोहन्ति । आग्रयणम् । ग्रहाः । बृहत् । पृष्ठानि । त्रयस्त्रिंशमिति
त्रयः - त्रिंशम् । स्तोमाः । तस्मात् । ज्यायांसम् । कनीयान् । प्रत्यवरोहतीति प्रति -
अवरोहति । वैश्वकर्मण इति वैश्व - कर्मणः । गृह्यते । विश्वानि । एव । तेन । कर्माणि ।
यजमानाः । अवेति । रुन्धते । आदित्यः । 11

TS 7.5.4.2

गृह्यते । इयम् । वै । अदितिः । अस्याम् । एव । प्रतीतिं । तिष्ठन्ति । अन्योन्य इत्यन्यः
 - अन्यः । गृह्येते इति । मिथुनत्वायेति मिथुन - त्वायं । प्रजात्या इति प्र - जात्यै ।
 अवान्तरमित्येव - अन्तरम् । वै । दशरात्रेणेति दश - रात्रेण । प्रजापतिरिति प्रजा - पतिः ।
 प्रजा इति प्र - जाः । असृजत् । यत् । दशरात्र इति दश - रात्रः । भवति । प्रजा इति प्र
 - जाः । एव । तत् । यजमानाः । सृजन्ते । एताम् । ह । वै । उदङ्कः । शौल्बायनः ।
 सत्रस्य । ऋद्धिम् । उवाच । यत् । दशरात्र इति दश - रात्रः । यत् । दशरात्र इति दश -
 रात्रः । भवति । सत्रस्य । ऋद्ध्यै । अथो इति । यत् । एव । पूर्वेषु । अहस्स्वित्यहः -
 सु । विलोमेति वि - लोम् । क्रियते । तस्य । एव ( ) । एषा । शान्तिः ॥ 12

(आदित्य - स्तस्यैव - द्वे च) (A4)

TS 7.5.5.1

यदि । सोमौ । सःसुताविति सं - सुतौ । स्याताम् । महति । रात्रियै । प्रातरनुवाकमिति
 प्रातः - अनुवाकम् । उपाकुर्यादित्युप - आकुर्यात् । पूर्वः । वाचम् । पूर्वः । देवताः । पूर्वः
 । छन्दांसि । वृद्धे । वृषण्वतीमिति वृषणं - वतीम् । प्रतिपदमिति प्रति - पदम् । कुर्यात् ।
 प्रातस्सवनादिति प्रातः-सवनात् । एव । एषाम् । इन्द्रम् । वृद्धे । अथो इति । खलु । आहुः
 । सवनमुखेसवनमुख इति सवनमुखे - सवनमुखे । कार्या । इति । सवनमुखात्सवनमुखादिति
 सवनमुखात् - सवनमुखात् । एव । एषाम् । इन्द्रम् । वृद्धे । संवेशायेति सं - वेशायं ।
 उपवेशायेत्युप - वेशायं । गायत्रियाः । त्रिष्टुभः । जगत्याः । अनुष्टुभ इत्यनु - स्तुभः ।
 पङ्क्त्याः । अभिभूत्या इत्यभि - भूत्यै । स्वाहा । छन्दांसि । वै । संवेश इति सं - वेशः ।
 उपवेश इत्युप - वेशः । छन्दोभिरिति छन्दः - भिः । एव । एषाम् । 13

TS 7.5.5.2

छन्दांसि । वृद्धे । सृजनीयमिति स - जनीयम् । शस्यम् । विहव्यमिति वि - हव्यम् । शस्यम् । अगस्त्यस्य । कयाशुभीयमिति कया-शुभीयम् । शस्यम् । एतावत् । वै । अस्ति । यावत् । एतत् । यावत् । एव । अस्ति । तत् । एषाम् । वृद्धे । यदि । प्रातस्सवन इति प्रातः - सवने । कलशः । दीर्यत । वैष्णवीषु । शिपिविष्टवंतीष्विति शिपिविष्ट - वृतीषु । स्तुवीरन् । यत् । वै । यज्ञस्य । अतिरिच्यत इत्यति - रिच्यते । विष्णुम् । तत् । शिपिविष्टमिति शिपि - विष्टम् । अभि । अतीति । रिच्यते । तत् । विष्णुः । शिपिविष्ट इति शिपि - विष्टः । अतिरिक्त इत्यति - रिक्ते । एव । अतिरिक्तमित्यति - रिक्तम् । दुधाति । अथो इति । अतिरिक्तेनेत्यति - रिक्तेन । एव । अतिरिक्तमित्यति - रिक्तम् । आप्त्वा । अवेति ( ) । रुन्धते । यदि । मद्ध्यन्दिने । दीर्यत । वषट्कारनिधनमिति वषट्कार - निधनम् । सामं । कुर्युः । वषट्कार इति वषट् - कारः । वै । यज्ञस्य । प्रतिष्ठेति प्रति - स्था । प्रतिष्ठामिति प्रति - स्थाम् । एव । एतत् । गमयन्ति । यदि । तृतीयसवन इति तृतीय - सवने । एतत् । एव ॥ 14

(छन्दोभिरेवैषा - मवै - कान्नविश्रुतिश्च) (A5)

TS 7.5.6.1

षडहैरिति षट् - अहैः । मासान् । सृपांघेति सं - पाद्यं । अहः । उदिति । सृजन्ति । षडहैरिति षट् - अहैः । हि । मासान् । सृपंश्यन्तीति सं - पश्यन्ति । अर्धमासैरित्यर्ध - मासैः । मासान् । सृपांघेति सं - पाद्यं । अहः । उदिति । सृजन्ति । अर्धमासैरित्यर्ध - मासैः । हि । मासान् । सृपंश्यन्तीति सं - पश्यन्ति । अमावास्ययेत्यमा - वास्यया । मासान् । सृपांघेति सं - पाद्यं । अहः । उदिति । सृजन्ति । अमावास्ययेत्यमा - वास्यया । हि । मासान् । सृपंश्यन्तीति सं-पश्यन्ति । पौर्णमास्येति पौर्ण-मास्या । मासान् । सृपांघेति सं - पाद्यं । अहः । उदिति । सृजन्ति । पौर्णमास्येति पौर्ण - मास्या । हि । मासान् । सृपंश्यन्तीति

सं - पश्यन्ति । यः । वै । पूर्णे । आसिञ्चतीत्याँ - सिञ्चति । परेति । सः । सिञ्चति । यः । पूर्णात् । उदचतीत्युत् - अचति । 15

TS 7.5.6.2

प्राणमिति प्र - अनम् । अस्मिन् । सः । दुधाति । यत् । पौर्णमास्येति पौर्ण - मास्या । मासान् । सपांघेति सं - पाद्यं । अहः । उथ्सृजन्तीत्युत् - सृजन्ति । सँवथ्सुरायेति सं - वथ्सुरायं । एव । तत् । प्राणमिति प्र - अनम् । दुधाति । तत् । अन्विति । सृत्रिणः । प्रेति । अनन्ति । यत् । अहः । न । उथ्सृजेयुरित्युत्-सृजेयुः । यथा । दृतिः । उपनद्ध इत्युप - नद्धः । विपततीति वि - पतति । एवम् । सँवथ्सुर इति सं - वथ्सुरः । वीति । पतेत् । आर्तिम् । एति । ऋच्छेयुः । यत् । पौर्णमास्येति पौर्ण - मास्या । मासान् । सपांघेति सं - पाद्यं । अहः । उथ्सृजन्तीत्युत् - सृजन्ति । सँवथ्सुरायेति सं - वथ्सुरायं । एव । तत् । उदानमित्युत् - अनम् । दुधाति । तत् । अन्विति । सृत्रिणः । उदिति । 16

TS 7.5.6.3

अनन्ति । न । आर्तिम् । एति । ऋच्छन्ति । पूर्णमास इति पूर्ण - मासे । वै । देवानाम् । सुतः । यत् । पौर्णमास्येति पौर्ण - मास्या । मासान् । सपांघेति सं - पाद्यं । अहः । उथ्सृजन्तीत्युत् - सृजन्ति । देवानाम् । एव । तत् । यज्ञेन । यज्ञम् । प्रत्यवरोहन्तीति प्रति - अवरोहन्ति । वीति । वै । एतत् । यज्ञम् । छिन्दन्ति । यत् । षडहसन्ततमिति षडह - सन्ततम् । सन्तम् । अथ । अहः । उथ्सृजन्तीत्युत् - सृजन्ति । प्राजापत्यमिति प्राजा-पत्यम् । पशुम् । एति । लभन्ते । प्रजापतिरिति प्रजा-पतिः । सर्वाः । देवताः । देवताभिः । एव । यज्ञम् । समिति । तन्वन्ति । यन्ति । वै । एते । सर्वनात् । ये । अहः । 17

TS 7.5.6.4

उथ्सृजन्तीत्युत् - सृजन्ति । तुरीयम् । खलु । वै । एतत् । सर्वनम् । यत् । सान्नाय्यमिति सां-नाय्यम् । यत् । सान्नाय्यमिति सां-नाय्यम् । भवति । तेन । एव । सर्वनात् । न ।

यन्ति । समुपहूयेति सं - उपहूय । भक्षयन्ति । एतत्सोमपीथा इत्येतत् - सोमपीथाः । हि । एतर्हि । यथायतनमिति यथा - अयतनम् । वै । एतेषाम् । सवनभाज इति सवन - भाजः । देवताः । गच्छन्ति । ये । अहः । उत्सृजन्तीत्युत् - सृजन्ति । अनुसवनमित्यनु - सवनम् । पुरोडाशान् । निरिति । वपन्ति । यथायतनादिति यथा - आयतनात् । एव । सवनभाज इति सवन - भाजः । देवताः । अवेति । रुन्धते । अष्टाकपालानित्यष्टा - कपालान् । प्रातस्सवन इति प्रातः - सवने । एकादशकपालानित्येकादश - कपालान् । माद्वयन्दिने । सवने । द्वादशकपालानिति द्वादश - कपालान् । तृतीयसवन इति तृतीय - सवने । छन्दांसि । एव । आस्वा ( ) । अवेति । रुन्धते । वैश्वदेवमिति वैश्व-देवम् । चरुम् । तृतीयसवन इति तृतीय-सवने । निरिति । वपन्ति । वैश्वदेवमिति वैश्व - देवम् । वै । तृतीयसवनमिति तृतीय - सवनम् । तेन । एव । तृतीयसवनादिति तृतीय - सवनात् । न । यन्ति ॥ 18

(उदच - त्यु - घेऽह - रास्वा - पञ्चदश च) (A6)

TS 7.5.7.1

उत्सृज्या(3)मित्युत् - सृज्या(3)म् । न । उत्सृज्या(3)मित्युत्- सृज्या(3)म् । इति । मीमांसन्ते । ब्रह्मवादिन इति ब्रह्म - वादिनः । तत् । उ । आहुः । उत्सृज्यमित्युत् - सृज्यम् । एव । इति । अमावास्यायामित्यमा - वास्यायाम् । च । पौर्णमास्यामिति पौर्ण - मास्याम् । च । उत्सृज्यमित्युत् - सृज्यम् । इति । आहुः । एते इति । हि । यज्ञम् । वहतः । इति । ते इति । तु । वाव । न । उत्सृज्ये इत्युत् - सृज्ये । इति । आहुः । ये इति । अवान्तरमित्यव - अन्तरम् । यज्ञम् । भेजाते इति । इति । या । प्रथमा । व्यष्टिकेति वि - अष्टका । तस्याम् । उत्सृज्यमित्युत् - सृज्यम् । इति । आहुः । एषः । वै । मासः । विशर इति वि - शरः । इति । न । आदिष्टमित्या - दिष्टम् । 19

TS 7.5.7.2

उदिति॑ । सृजेयुः॑ । यत् । आदिष्ट॑मित्या - दिष्टम् । उ॒थ्सृजेयुरित्यु॑त् - सृजेयुः॑ । यादृशे॑ । पुनः॑ ।
 । पर्या॑प्लाव इति॑ परि - आप्ला॑वे । मद्भ्ये॑ । षड॑हस्येति॑ षट् - अ॒हस्यं । संप॑द्येतेति॑ सं - पद्ये॑त ।
 षड॑हैरिति॑ षट् - अ॒हैः । मासान्॑ । स॒पांद्येति॑ सं - पाद्यं॑ । यत् । स॒प्तमम् । अहः॑ । तस्मिन्॑ ।
 उदिति॑ । सृजेयुः॑ । तत् । अ॒ग्नये॑ । वसु॑मत इति॑ वसु - म॒ते । पुरो॑डाशम् । अ॒ष्टाक॑पालमित्य॑ष्टा
 - क॒पालम् । निरिति॑ः । व॒पेयुः । ऐन्द्रम् । दधि॑ । इन्द्रा॑य । म॒रुत्व॑न्ते । पुरो॑डाशम् ।
 एका॑दशकपालमित्येका॑दश - क॒पालम् । वैश्व॑देवमिति॑ वैश्व-देवम् । द्वा॑दशकपालमिति॑ द्वा॑दश -
 क॒पालम् । अ॒ग्नेः । वै । वसु॑मत इति॑ वसु - म॒तः । प्रा॒तस्स॒व॒नमिति॑ प्रातः - स॒व॒नम् । यत् ।
 अ॒ग्नये॑ । वसु॑मत इति॑ वसु-म॒ते । पुरो॑डाशम् । अ॒ष्टाक॑पालमित्य॑ष्टा - क॒पालम् । निर्व॑प॒न्तीति॑
 निः - वप॑न्ति । देवता॑म् । ए॒व । तत् । भा॒गिनी॑म् । कुर्व॑न्ति । 20

TS 7.5.7.3

स॒व॒नम् । अ॒ष्टाभिः॑ । उपेति॑ । य॒न्ति । यत् । ऐन्द्रम् । दधि॑ । भव॑न्ति । इन्द्रम् । ए॒व । तत् ।
 । भा॒ग॒धेया॑दिति॑ भा॒ग॒धेया॑त् । न । च्या॒व॒य॒न्ति । इन्द्र॑स्य । वै । म॒रुत्व॑न्तः । मा॒द्भ्य॑न्दिनम् ।
 । स॒व॒नम् । यत् । इन्द्रा॑य । म॒रुत्व॑न्ते । पुरो॑डाशम् । एका॑दशकपालमित्येका॑दश - क॒पालम् ।
 । निर्व॑प॒न्तीति॑ निः-वप॑न्ति । देवता॑म् । ए॒व । तत् । भा॒गिनी॑म् । कुर्व॑न्ति । स॒व॒नम् ।
 एका॑दशभिरित्येका॑दश - भिः । उपेति॑ । य॒न्ति । वि॒श्वेषा॑म् । वै । दे॒वाना॑म् । ऋ॒भुम॑तामित्य॑भु
 - म॒ता॑म् । तृती॑यस॒व॒नमिति॑ तृतीय-स॒व॒नम् । यत् । वैश्व॑देवमिति॑ वैश्व-देवम् । द्वा॑दशकपालमिति॑
 द्वा॑दश - क॒पालम् । निर्व॑प॒न्तीति॑ निः - वप॑न्ति । दे॒वताः॑ । ए॒व । तत् । भा॒गिनीः॑ । कुर्व॑न्ति ।
 । स॒व॒नम् । द्वा॑दशभिरिति॑ द्वा॑दश - भिः । 21

TS 7.5.7.4

उपेति॑ । य॒न्ति । प्रा॒जाप॑त्यमिति॑ प्रा॒जा - प॑त्यम् । प॒शुम् । एति॑ । ल॒भ॒न्ते । य॒ज्ञः । वै ।
 प्रा॒जाप॑तिरिति॑ प्रा॒जा - प॑तिः । य॒ज्ञस्य॑ । अ॒न॒नु॒सर्गा॑येत्य॒न॒नु - सर्गा॑य । अ॒भि॒व॒र्त इत्य॑भि - व॒र्तः ।
 । इ॒तः । षट् । मा॒सः । ब्र॒ह्म॒साम॑मिति॑ ब्रह्म - सा॒मम् । भ॒व॒ति । ब्र॒ह्म । वै । अ॒भि॒व॒र्त

इत्य॑भि - वर्तः । ब्रह्म॑णा । ए॒व । तत् । सु॒व॒र्गमि॑तिं सुवः - गम् । लो॒कम् । अ॒भि॒व॒र्तय॑न्त
 इत्य॑भि - वर्तय॑न्तः । य॒न्ति । प्र॒ति॒कूल॑मिति॑ प्रति - कूलम् । इ॒व । हि । इ॒तः । सु॒व॒र्ग इति॑
 सुवः - गः । लो॒कः । इन्द्र॑ । ऋ॒तुम् । नः । ए॒ति । भ॒र । पि॒ता । पु॒त्रेभ्यः॑ । यथा॑ ॥
 शि॒क्षं । नः । अ॒स्मिन् । पु॒रु॒हूते॑ति॑ पुरु - हूत । या॒म॒नि । जी॒वाः । ज्यो॑तिः । अ॒शी॒म॒हि ।
 इति॑ ( ) । अ॒मु॒तः । आ॒य॒तामि॑त्या - य॒ताम् । षट् । मा॒सः । ब्रह्म॑सा॒ममि॑ति॑ ब्रह्म-सा॒मम् ।
 भ॒व॒ति । अ॒यम् । वै । लो॒कः । ज्यो॑तिः । प्र॒जेति॑ प्र-जा । ज्यो॑तिः । इ॒मम् । ए॒व । तत्
 । लो॒कम् । प॒श्य॑न्तः । अ॒भि॒व॒द॑न्त॒इत्य॑भि - वद॑न्तः । ए॒ति । य॒न्ति ॥ 22

(नाऽऽदिष्टं - कुर्वन्ति - द्वादशभि - रिति- विश्रुतिश्च) (A7)

TS 7.5.8.1

दे॒वाना॑म् । वै । अ॒न्त॑म् । ज॒ग्मुषा॑म् । इन्द्रि॑यम् । वी॒र्य॑म् । अ॒पेति॑ । अ॒क्राम॑त् । तत् ।
 क्रो॒शेन॑ । अ॒वेति॑ । अ॒रु॒न्धत् । तत् । क्रो॒शस्य॑ । क्रो॒श॒त्वमि॑ति॑ क्रोश - त्वम् । यत् ।
 क्रो॒शेन॑ । चा॒त्वा॒लस्य॑ । अ॒न्ते । स्तु॒वन्ति॑ । य॒ज्ञस्य॑ । ए॒व । अ॒न्त॑म् । ग॒त्वा । इन्द्रि॑यम्
 । वी॒र्य॑म् । अ॒वेति॑ । रु॒न्ध॒ते । स॒त्रस्य॑द॒र्ध्या । आ॒ह॒व॒नीय॑स्येत्या - ह॒व॒नीय॑स्य । अ॒न्ते ।
 स्तु॒वन्ति॑ । अ॒ग्निम् । ए॒व । उ॒प॒द्र॒ष्टार॑मि॒त्यूप - द्र॒ष्टार॑म् । कृ॒त्वा । ऋ॒द्धि॑म् । उ॒पेति॑ । य॒न्ति
 । पु॒जाप॑त॒रु॒ह॒दये॑न । ह॒वि॒र्धा॒न॒ इति॑ ह॒विः - धा॒ने । अ॒न्तः । स्तु॒वन्ति॑ । प्रे॒माण॑म् । ए॒व ।
 अ॒स्य । ग॒च्छ॑न्ति । श्लो॒केन॑ । पु॒रस्ता॑त् । स॒द॑सः । 23

TS 7.5.8.2

स्तु॒वन्ति॑ । अनु॑श्लो॒केने॒त्यनु॑ - श्लो॒केन॑ । प॒श्चात् । य॒ज्ञस्य॑ । ए॒व । अ॒न्त॑म् । ग॒त्वा । श्लो॒क॒भाज॑
 इति॑ श्लोक - भाजः । भ॒व॒न्ति । न॒वभि॑रिति॑ न॒व - भिः । अ॒द्भ्युः । उ॒दि॒ति । गा॒य॒ति ।
 न॒व । वै । पु॒रु॒षे । प्रा॒णा इति॑ प्र - अ॒नाः । प्रा॒णानि॑ति॑ प्र - अ॒नान् । ए॒व । य॒ज॑मानेषु ।
 दु॒धा॒ति । सर्वाः॑ । ऐ॒न्द्रि॒यः । भ॒व॒न्ति । प्रा॒णेष्वि॑ति॑ प्र - अ॒नेषु॑ । ए॒व । इन्द्रि॑यम् । दु॒धा॒ति ।

अप्रतिहृताभिरित्यप्रति - हृताभिः । उदिति । गायति । तस्मात् । पुरुषः । सर्वाणि । अन्यानि । शीर्ष्णः । अङ्गानि । प्रतीति । अचति । शिरः । एव । न । पञ्चदशमिति पञ्च - दशम् । रथन्तरमिति रथ-तरम् । भवति । इन्द्रियम् । एव । अवेति । रुन्धते । सप्तदशमिति सप्त - दशम् । 24

TS 7.5.8.3

बृहत् । अन्नाद्यस्येत्यन्न - अद्यस्य । अवरुद्ध्या इत्यव - रुद्ध्यै । अथो इति । प्रेति । एव । तेन । जायन्ते । एकविंशमित्येक - विंशम् । भद्रम् । द्विपदास्विति द्वि - पदासु । प्रतिष्ठित्या इति प्रति - स्थित्यै । पत्नयः । उपेति । गायन्ति । मिथुनत्वायेति मिथुन - त्वाय । प्रजात्या इति प्र - जात्यै । प्रजापतिरिति प्रजा - पतिः । प्रजा इति प्र-जाः । असृजत् । सः । अकामयत् । आसाम् । अहम् । राज्यम् । परीति । इयाम् । इति । तासाम् । राजनेन । एव । राज्यम् । परीति । ऐत् । तत् । राजनस्य । राजनत्वमिति राजन - त्वम् । यत् । राजनम् । भवति । प्रजानामिति प्र - जानाम् । एव । तत् । यजमानाः । राज्यम् । परीति । यन्ति । पञ्चविंशमिति पञ्च - विंशम् । भवति । प्रजापतेरिति प्रजा - पतेः । 25

TS 7.5.8.4

आस्यै । पञ्चभिरिति पञ्च - भिः । तिष्ठन्तः । स्तुवन्ति । देवलोकमिति देव - लोकम् । एव । अभीति । जयन्ति । पञ्चभिरिति पञ्च - भिः । आसीनाः । मनुष्यलोकमिति मनुष्य - लोकम् । एव । अभीति । जयन्ति । दश । समिति । पद्यन्ते । दशाक्षरेति दश - अक्षरा । विराडिति वि - राट् । अन्नम् । विराडिति वि - राट् । विराजेति वि - राजा । एव । अन्नाद्यमित्यन्न - अद्यम् । अवेति । रुन्धते । पञ्चधेति पञ्च - धा । विनिषद्येति वि - निषद्य । स्तुवन्ति । पञ्च । दिशः । दिक्षु । एव । प्रतीति । तिष्ठन्ति । एकैकयेत्येकया - एकया । अस्तुतया । सुमायन्तीति सं - आयन्ति । दिग्भ्य इति दिक् - भ्यः । एव । अन्नाद्यमित्यन्न - अद्यम् । समिति । भ्रान्ति । ताभिः । उद्गातेत्युत् - गाता । उदिति । गायति । दिग्भ्य इति दिक् -

भ्यः । एव । अन्नाद्यमित्यन् - अद्यम् । 26

TS 7.5.8.5

सुभृत्येति सं - भृत्यं । तेजः । आत्मन् । दुधृते । तस्मात् । एकः । प्राण इति प्र - अनः । सर्वाणि । अङ्गानि । अवति । अथो इति । यथा । सुपर्ण इति सु - पर्णः । उत्पतिष्यन्नित्युत् - पतिष्यन् । शिरः । उत्तममित्युत् - तमम् । कुरुते । एवम् । एव । तत् । यजमानाः । प्रजानामिति प्र - जानाम् । उत्तमा इत्युत् - तमाः । भवन्ति । आसन्दीमित्या - सन्दीम् । उद्गातेत्युत् - गाता । एति । रोहति । साम्राज्यमिति सां - राज्यम् । एव । गच्छन्ति । प्लेङ्गम् । होता । नाकस्य । एव । पृष्ठम् । रोहन्ति । कूर्चो । अद्भ्युः । ब्रह्मस्य । एव । विष्टपम् । गच्छन्ति । एतावन्तः । वै । देवलोका इति देव - लोकाः । तेषु । एव । यथापूर्वमिति यथा - पूर्वम् । प्रतीति ( ) । तिष्ठन्ति । अथो इति । आक्रमणमित्या - क्रमणम् । एव । तत् । सेतुम् । यजमानाः । कुर्वते । सुवर्गस्येति सुवः-गस्यं । लोकस्यं । समष्ट्या इति सं - अष्ट्यै ॥ 27

(सदसः-सप्तदश-प्रजापते-र्गायति दिग्भ्य एवान्नाद्यं-प्रत्ये-कादश च) (A8)

TS 7.5.9.1

अक्येण । वै । सहस्रश इति सहस्र - शः । प्रजापतिरिति प्रजा - पतिः । प्रजा इति प्र - जाः । असृजत् । ताभ्यः । इलान्देन । इराम् । लूताम् । अवेति । अरुन्ध । यत् । अक्यम् । भवति । प्रजा इति प्र - जाः । एव । तत् । यजमानाः । सृजन्ते । इलान्दम् । भवति । प्रजाभ्य इति प्र - जाभ्यः । एव । सृष्टाभ्यः । इराम् । लूताम् । अवेति । रुन्धते । तस्मात् । याम् । समाम् । सत्रम् । समृद्धमिति सं - ऋद्धम् । क्षोधुकाः । ताम् । समाम् । प्रजा इति प्र - जाः । इषम् । हि । आसाम् । ऊर्जम् । आददत् इत्या - ददते । याम् । समाम् । व्यृद्धमिति वि - ऋद्धम् । अक्षोधुकाः । ताम् । समाम् । प्रजा इति प्र - जाः । 28

TS 7.5.9.2

न । हि । आ॒साम् । इष॑म् । ऊ॒र्जम् । आ॒दद॑तु इत्या॑ - दद॑ते । उ॒त्क्रो॒दमित्यु॑त् - क्रो॒दम् । कु॒र्वते॑ । यथा॑ । ब॒न्धात् । मुमु॑चा॒नाः । उ॒त्क्रो॒दमित्यु॑त् - क्रो॒दम् । कु॒र्वते॑ । ए॒वम् । ए॒व । तत् । यज॑मानाः । दे॒वब॒न्धादिति॑ दे॒व-ब॒न्धात् । मुमु॑चा॒नाः । उ॒त्क्रो॒दमित्यु॑त् - क्रो॒दम् । कु॒र्वते॑ । इष॑म् । ऊ॒र्जम् । आ॒त्मन् । दधा॑नाः । वा॒णः । श॒तत॑न्तुरिति॑ श॒त - त॒न्तुः । भ॒वति॑ । श॒तायु॑रिति॑ श॒त - आ॒युः । पुरु॑षः । श॒तेन्द्रि॑य इति॑ श॒त - इन्द्रि॑यः । आ॒युषि॑ । ए॒व । इन्द्रि॑ये । प्रती॑ति । तिष्ठ॑न्ति । आ॒जिम् । धा॒वन्ति॑ । अ॒न॒भिजि॑तस्येत्य॒न॒भि - जि॑तस्य । अ॒भिजि॑त्या इत्य॒भि - जि॑त्यै । दु॒न्दुभीन् । स॒माघ्न॑न्तीति॑ सं - आ॒घ्नन्ति॑ । प॒र॒मा । वै । ए॒षा । वाक् । या । दु॒न्दुभौ । प॒र॒माम् । ए॒व । 29

TS 7.5.9.3

वाच॑म् । अ॒वेति॑ । रु॒न्ध॒ते । भूमि॑दु॒न्दुभि॑मिति॑ भूमि॑ - दु॒न्दुभि॑म् । ए॒ति । घ्न॑न्ति । या । ए॒व । इ॒माम् । वाक् । प्र॒विष्टे॑ति॒ प्र - वि॑ष्टा । ताम् । ए॒व । अ॒वेति॑ । रु॒न्ध॒ते । अथो॑ इति॑ । इ॒माम् । ए॒व । ज॒यन्ति॑ । सर्वाः॑ । वाचः॑ । व॒दन्ति॑ । सर्वा॑साम् । वा॒चाम् । अ॒वरु॑द्ध्या इत्य॒व - रु॑द्ध्यै । आ॒र्द्रे । च॒र्मन् । व्या॒यच्छे॑ते इति॑ वि॒-आ॒यच्छे॑ते । इन्द्रि॑यस्य । अ॒वरु॑द्ध्या इत्य॒व - रु॑द्ध्यै । ए॒ति । अ॒न्यः । क्रोश॑ति । प्रेति॑ । अ॒न्यः । श॒श॒सति॑ । यः । आ॒क्रोश॑तीत्या॑-क्रोश॑ति । पु॒नाति॑ । ए॒व । ए॒नान् । सः । यः । प्र॒श॒श॒सति॑ प्र - श॒श॒सति॑ । पू॒तेषु॑ । ए॒व । अ॒न्नाद्य॑मित्य॒न्न - अद्य॑म् । दु॒धाति॑ । ऋषि॑कृ॒तमित्यृषि॑-कृ॒तम् । च । 30

TS 7.5.9.4

वै । ए॒ते । दे॒वकृ॑तमिति॑ दे॒व-कृ॑तम् । च । पूर्वेः॑ । मा॒सैः । अ॒वेति॑ । रु॒न्ध॒ते । यत् । भू॒तेच्छ॑दामिति॑ भू॒ते - छ॑दा॒म् । सा॒मानि॑ । भ॒वन्ति॑ । उ॒भय॑स्य । अ॒वरु॑द्ध्या इत्य॒व - रु॑द्ध्यै । यन्ति॑ । वै । ए॒ते । मि॒थु॒नात् । ये । सं॒व॒त्सर॑मिति॑ सं-व॒त्सर॑म् । उ॒प॒यन्ती॑त्यु॒प-य॑न्ति ।

अ॒न्तर्वे॒दीत्य॑न्तः - वे॒दि । मि॒थुनौ । समि॒तिं । भ॒वतः॑ । तेन॑ । ए॒व । मि॒थुना॑त् । न । यु॒न्ति॑
॥ 31

(व्य॑द्भ॒मक्षो॑धुका॒स्ताः समां॑ प्र॒जाः - पर॑मामे॒व - च॑ - त्रि॒श॒च्च) (A9)

TS 7.5.10.1

च॒र्म । अ॒वेति॑ । भि॒न्द॒न्ति॑ । पा॒प्मान॑म् । ए॒व । ए॒षाम् । अ॒वेति॑ । भि॒न्द॒न्ति॑ । मा । अ॒पेति॑
। रा॒थ्सीः । मा । अ॒तीति॑ । व्या॒थ्सीः । इति॑ । आ॒ह । स॒प्र॒तीति॑ सं - प्र॒ति । ए॒व । ए॒षाम्
। पा॒प्मान॑म् । अ॒वेति॑ । भि॒न्द॒न्ति॑ । उ॒द॒कु॒म्भानि॑त्यु॒द॒कु॒म्भान् । अ॒धिनि॑धायेत्य॑धि - नि॒धाय॑ ।
दा॒स्यः । मा॒र्जाली॑यम् । प॒रीति॑ । नृ॒त्यन्ति॑ । प॒दः । नि॒घ्न॒तीरि॑ति॒ नि - घ्न॒तीः । इ॒दंम॑धुमि॒तीदं॑
- म॒धुम् । गा॒यन्त्यः॑ । म॒धु । वै । दे॒वाना॑म् । प॒र॒मम् । अ॒न्नाद्य॑मित्य॑न्न - अ॒द्यम् । प॒र॒मम्
। ए॒व । अ॒न्नाद्य॑मित्य॑न्न - अ॒द्यम् । अ॒वेति॑ । रु॒न्ध॒ते । प॒दः । नी॒तिं । घ्न॒न्ति॑ । म॒हीया॑म् ।
ए॒व । ए॒षु । दु॒धति॑ ॥ 32

(च॒र्मै - का॒न्नप॑ञ्चा॒शत्) (A10)

TS 7.5.11.1

पृ॒थि॒व्यै । स्वाहा॑ । अ॒न्तरि॑क्षाय । स्वाहा॑ । दि॒वे । स्वाहा॑ । स॒म्पू॒ञ्छ॒त इति॑ सं - प्लो॒ष्य॒ते
। स्वाहा॑ । स॒म्प्ल॒वंमा॒नायेति॑ सं - प्ल॒वंमा॒नाय॑ । स्वाहा॑ । स॒म्पु॒तायेति॑ सं॒पु॒ताय॑ । स्वाहा॑ ।
मे॒घा॒यिष्य॑ते । स्वाहा॑ । मे॒घा॒य॒त इति॑ मे॒घ - य॒ते । स्वाहा॑ । मे॒घि॒ताय॑ । स्वाहा॑ । मे॒घाय॑
। स्वाहा॑ । नी॒हा॒राय॑ । स्वाहा॑ । नि॒हा॒काया॑ इति॑ नि॒हा॒कायै॑ । स्वाहा॑ । प्रा॒स॒चाय॑ । स्वाहा॑
। प्र॒च॒ला॒काया॑ इति॑ प्र - च॒ला॒कायै॑ । स्वाहा॑ । वि॒द्योति॑ष्य॒त इति॑ वि - द्यो॒तिष्य॑ते । स्वाहा॑ ।
वि॒द्योत॑मा॒नायेति॑ वि - द्यो॒त॑मा॒नाय॑ । स्वाहा॑ । स॒वि॒द्योत॑मा॒नायेति॑ सं॒वि॒द्योत॑मा॒नाय॑ । स्वाहा॑ ।
स्त॒न॒यिष्य॑ते । स्वाहा॑ । स्त॒न॒य॒ते । स्वाहा॑ । उ॒ग्रम् । स्त॒न॒य॒ते । स्वाहा॑ । व॒रू॒षिष्य॑ते ।
स्वाहा॑ । व॒रू॒ष॒ते । स्वाहा॑ । अ॒भि॒व॒रू॒ष॒त इत्य॑भि - व॒रू॒ष॒ते । स्वाहा॑ । प॒रि॒व॒रू॒ष॒त इति॑ परि -

वरू॒षते । स्वाहा॑ । सु॒वरू॒षत॒ इति॑ सं - वरू॒षते । 33

TS 7.5.11.2

स्वाहा॑ । अ॒नुवरू॒षत॒ इत्य॑नु - वरू॒षते । स्वाहा॑ । शी॒का॒यि॒ष्यते॑ । स्वाहा॑ । शी॒का॒य॒त इति॑
शीक - य॒ते । स्वाहा॑ । शी॒कि॒ताय॑ । स्वाहा॑ । प्रो॒षि॒ष्यते॑ । स्वाहा॑ । पु॒ष्ण॒ते । स्वाहा॑ ।
परि॒पु॒ष्ण॒त इति॑ परि - पु॒ष्ण॒ते । स्वाहा॑ । उ॒द्धृ॒ही॒ष्यत॒ इत्यु॑त् - गृ॒ही॒ष्यते॑ । स्वाहा॑ । उ॒द्धृ॒त
इत्यु॑त् - गृ॒हृ॒ते । स्वाहा॑ । उ॒द्धृ॒ही॒ताये॒त्युत् - गृ॒ही॒ताय॑ । स्वाहा॑ । वि॒प्लो॒ष्यत॒ इति॑ वि - प्लो॒ष्यते॑
। स्वाहा॑ । वि॒प्ल॒वं॒मा॒नाये॒ति वि - प्ल॒वं॒मा॒नाय॑ । स्वाहा॑ । वि॒प्लु॒ताये॒ति वि - प्लु॒ताय॑ । स्वाहा॑ ।
आ॒त॒प॒स्य॒त इत्या॑ - त॒प॒स्य॒ते । स्वाहा॑ । आ॒त॒प॒त॒ इत्या॑ - त॒प॒ते । स्वाहा॑ । उ॒ग्रम् । आ॒त॒प॒त॒
इत्या॑ - त॒प॒ते । स्वाहा॑ । ऋ॒ग॒भ्य इत्यृ॑क् - भ्यः । स्वाहा॑ । य॒जु॒र्भ्य॑ इति॑ य॒जुः - भ्यः । स्वाहा॑
। सा॒म॒भ्य॑ इति॑ सा॒म - भ्यः । स्वाहा॑ । अ॒ङ्गि॒रो॒भ्य॑ इत्यङ्गि॑रः - भ्यः । स्वाहा॑ । वे॒दे॒भ्यः ।
स्वाहा॑ । गा॒थो॒भ्यः । स्वाहा॑ । ना॒रा॒श॒सी॒भ्यः । स्वाहा॑ । रै॒भी॒भ्यः । स्वाहा॑ ( ) । सर्व॑स्मै
। स्वाहा॑ ॥ 34

(सु॒वरू॒षते - रै॒भी॒भ्यः स्वाहा॑ - द्वे च॑) (A11)

TS 7.5.12.1

दु॒त्वते॑ । स्वाहा॑ । अ॒दु॒न्त॒काय॑ । स्वाहा॑ । प्रा॒णि॒नै । स्वाहा॑ । अ॒प्रा॒णाय॑ । स्वाहा॑ । मु॒ख॒व॒त॒
इति॑ मु॒ख॒व॒ते । स्वाहा॑ । अ॒मु॒खाय॑ । स्वाहा॑ । ना॒सि॒क॒व॒त॒ इति॑ ना॒सि॒क - व॒ते । स्वाहा॑ ।
अ॒ना॒सि॒काय॑ । स्वाहा॑ । अ॒क्ष॒ण॒व॒त॒ इत्य॑क्ष॒ण॒व॒ते । स्वाहा॑ । अ॒न॒क्षि॒काय॑ । स्वाहा॑ । क॒र्णि॒नै
। स्वाहा॑ । अ॒क॒र्ण॒काय॑ । स्वाहा॑ । शी॒रू॒ष॒ण॒व॒त॒ इति॑ शी॒रू॒ष॒ण - व॒ते । स्वाहा॑ । अ॒शी॒रू॒ष॒काय॑
। स्वाहा॑ । प॒द्व॒त॒ इति॑ प॒त् - व॒ते । स्वाहा॑ । अ॒पा॒द॒काय॑ । स्वाहा॑ । प्रा॒ण॒त॒ इति॑ प्र॒अ॒न॒ते ।
स्वाहा॑ । अ॒प्रा॒ण॒त॒ इत्य॑प्र॒ - अ॒न॒ते । स्वाहा॑ । व॒द॒ते । स्वाहा॑ । अ॒व॒द॒ते । स्वाहा॑ । प॒श्य॒ते ।
स्वाहा॑ । अ॒प॒श्य॒ते । स्वाहा॑ । शृ॒ण्व॒ते । स्वाहा॑ । अ॒शृ॒ण्व॒ते । स्वाहा॑ । म॒न॒स्वि॒नै । स्वाहा॑

| 35

TS 7.5.12.2

अ॒म॒न॒सै॑ । स्वा॒हा॑ । रे॒त॒स्वि॒ने॑ । स्वा॒हा॑ । अ॒रे॒त॒स्का॒येत्य॑रे॒तः - का॒य॒ । स्वा॒हा॑ । प्र॒जा॒भ्य॒ इति॑ प्र
 - जा॒भ्यः॑ । स्वा॒हा॑ । प्र॒ज॒न॒ना॒येति॑ प्र - ज॒न॒नाय॑ । स्वा॒हा॑ । लो॒म॒व॒त॒ इति॑ लो॒म॒ - व॒ते॑ । स्वा॒हा॑
 । अ॒लो॒म॒का॒य॒ । स्वा॒हा॑ । त्व॒चे॑ । स्वा॒हा॑ । अ॒त्व॒क्का॒य॒ । स्वा॒हा॑ । च॒र्म॒ण्व॒त॒ इति॑ च॒र्म॒ण॑ - व॒ते॑
 । स्वा॒हा॑ । अ॒च॒र्म॒का॒य॒ । स्वा॒हा॑ । लो॒हि॒त॒व॒त॒ इति॑ लो॒हि॒त॒ - व॒ते॑ । स्वा॒हा॑ । अ॒लो॒हि॒ता॒य॑ ।
 स्वा॒हा॑ । मा॒ऽस॒न्व॒त॒ इति॑ मा॒ऽस॒न्-व॒ते॑ । स्वा॒हा॑ । अ॒मा॒ऽस॒का॒य॒ । स्वा॒हा॑ । स्ना॒व॒भ्य॒ इति॑ स्ना॒व॑
 - भ्यः॑ । स्वा॒हा॑ । अ॒स्ना॒व॒का॒य॒ । स्वा॒हा॑ । अ॒स्थ॒न्व॒त॒ इत्य॑स्थ॒न्-व॒ते॑ । स्वा॒हा॑ । अ॒न॒स्थि॒का॒य॑
 । स्वा॒हा॑ । म॒ज्ज॒न्व॒त॒ इति॑ म॒ज्ज॒न्-व॒ते॑ । स्वा॒हा॑ । अ॒म॒ज्ज॒का॒य॒ । स्वा॒हा॑ । अ॒ङ्गि॒ने॑ । स्वा॒हा॑
 । अ॒न॒ङ्गा॒य॑ । स्वा॒हा॑ । आ॒त्म॒ने॑ । स्वा॒हा॑ । अ॒ना॒त्म॒ने॑ । स्वा॒हा॑ ( ) । स॒र्व॒स्मै॑ । स्वा॒हा॑ ॥ 36

(म॒न॒स्वि॒ने॒ स्वा॒हा - ऽना॒त्म॒ने॒ स्वा॒हा - द्वे च॑) (A12)

TS 7.5.13.1

कः॑ । त्वा॒ । यु॒न॒क्ति॑ । सः॑ । त्वा॒ । यु॒न॒क्तु॑ । वि॒ष्णुः॑ । त्वा॒ । यु॒न॒क्तु॑ । अ॒स्य॑ । य॒ज्ञ॒स्य॑
 । ऋ॒द्ध्यै॑ । म॒ह्य॑म् । स॒न्न॑त्या॒ इति॑ सं - न॒त्यै॑ । अ॒मुष्मै॑ । का॒मा॒य॑ । आ॒यु॑षे । त्वा॒ ।
 प्रा॒णा॒येति॑ प्र - अ॒नाय॑ । त्वा॒ । अ॒पा॒ना॒येत्य॑प - अ॒नाय॑ । त्वा॒ । व्या॒ना॒येति॑ वि - अ॒नाय॑ ।
 त्वा॒ । व्यु॑ष्ट्या॒ इति॑ वि - उ॒ष्ट्यै॑ । त्वा॒ । र॒य्यै॑ । त्वा॒ । रा॒ध॑से । त्वा॒ । घो॒षा॒य॑ । त्वा॒ ।
 पो॒षा॒य॑ । त्वा॒ । आ॒रा॒द्धो॒षा॒येत्या॑रात् - घो॒षा॒य॑ । त्वा॒ । प्र॒च्यु॑त्या॒ इति॑ प्र - च्यु॒त्यै॑ । त्वा॒ ॥ 37

(क॒स्त्वा - ऽष्टा॒त्रि॒ंश॒त) (A13)

TS 7.5.14.1

अ॒ग्नये॑ । गा॒य॒त्राय॑ । त्रि॒वृत् इति॑ त्रि॒-वृत्ते॑ । रा॒थ॒न्त॒रा॒येति॑ रा॒थ॒न्त॒रा॒य॒ । वा॒स॒न्ता॒य॑ । अ॒ष्टा॒क॒पा॒ल॒ इत्य॑ष्टा - क॒पा॒लः । इन्द्रा॑य । त्रै॒ष्टु॒भा॒य॑ । प॒ञ्च॒दु॒शा॒येति॑ प॒ञ्च - दु॒शा॒य॑ । बा॒र॒ह॒ता॒य॑ । ग्रै॒ष्मा॒य॑ । एका॑दशकपाल इत्येका॑दश - क॒पा॒लः । वि॒श्वेभ्यः॑ । दे॒वेभ्यः॑ । जा॒ग॒तेभ्यः॑ । सप्त॑दशेभ्य इति सप्त - दु॒शेभ्यः॑ । वै॒रू॒पेभ्यः॑ । वा॒र॒षि॒केभ्यः॑ । द्वा॒द॒श॒क॒पा॒ल॒ इति॑ द्वा॒द॒श - क॒पा॒लः । मि॒त्रा॒वरु॑णाभ्यामिति मि॒त्रा - वरु॑णाभ्याम् । आ॒नु॒ष्टु॒भा॒भ्या॒मित्या॒नु॒-स्तु॒भा॒भ्या॒म् । ए॒क॒वि॒ं॒शा॒भ्या॒मित्ये॒क॒-वि॒ं॒शा॒भ्या॒म् । वै॒रा॒जा॒भ्या॒म् । शा॒र॒दा॒भ्या॒म् । प॒य॒स्या॑ । बृ॒ह॒स्प॒त॒ये॑ । पा॒ङ्क॒ता॒य॑ । त्रि॒ण॒वा॒येति॑ त्रि॒ - न॒वा॒य॑ । शा॒क॒रा॒य॑ । है॒म॒न्ति॒का॒य॑ । च॒रुः । स॒वि॒त्रे॑ । आ॒ति॒च्छ॒न्द॒सा॒येत्या॑ति - छ॒न्द॒सा॒य॑ । त्रय॑स्त्रि॒ं॒शा॒येति॑ त्रयः - त्रि॒ं॒शा॒य॑ । रै॒व॒ता॒य॑ । शै॒शि॒रा॒य॑ । द्वा॒द॒श॒क॒पा॒ल॒ इति॑ द्वा॒द॒श - क॒पा॒लः । अ॒दि॒त्यै॑ । वि॒ष्णु॑पत्या इति वि॒ष्णु॑ - प॒त्या॑ । च॒रुः । अ॒ग्नये॑ । वै॒श्वान॑राय । द्वा॒द॒श॒क॒पा॒ल॒ इति॑ द्वा॒द॒श - क॒पा॒लः । अ॒नु॒म॒त्या॒ इत्य॒नु॒-म॒त्या॑ । च॒रुः । का॒यः । ए॒क॒क॒पा॒ल॒ इत्ये॒क॒-क॒पा॒लः ॥ 38

(अ॒ग्नये॑ऽदि॒त्या॒ अनु॑म॒त्यै - सप्त॑च॒त्वारि॑ंशत्) (A14)

TS 7.5.15.1

यः । वै । अ॒ग्नौ । अ॒ग्निः । प्र॒ह्रिय॑त इति॑ प्र - ह्रि॒य॒ते॑ । यः । च॒ । सोमः॑ । राजा॑ । तयोः॑ । ए॒षः । आ॒ति॒थ्य॑म् । यत् । अ॒ग्नी॒षो॒मी॒य॒ इत्य॑ग्नी - सो॒मी॒यः॑ । अथ॑ । ए॒षः । रु॒द्रः । यः । ची॒य॒ते॑ । यत् । स॒ञ्चित॑ इति॑ सं - चि॒ते॑ । अ॒ग्नौ । ए॒तानि॑ । ह॒वी॒र्षि॑ । न । नि॒र्वपे॑दिति॑ निः - व॒पे॒त् । ए॒षः । ए॒व । रु॒द्रः । अ॒शान्तः॑ । उ॒पो॒त्था॒येत्यु॑प - उ॒त्था॒य॑ । प्र॒जा॒मिति॑ प्र - जा॒म् । प॒शून् । यज॑मानस्य । अ॒भी॒ति॑ । म॒न्ये॒त् । यत् । स॒ञ्चित॑ इति॑ सं-चि॒ते॑ । अ॒ग्नौ । ए॒तानि॑ । ह॒वी॒र्षि॑ । नि॒र्वप॑तीति॑ निः - व॒प॑ति । भा॒ग॒धे॒येने॑ति॑ भा॒ग - धे॒येन॑ । ए॒व । ए॒न॒म् । श॒म॒य॒ति॑ । न । अ॒स्य॑ । रु॒द्रः । अ॒शान्तः॑ । 39

TS 7.5.15.2

उ॒पो॒त्था॒येत्यु॑प - उ॒त्था॒य॑ । प्र॒जा॒मिति॑ प्र-जा॒म् । प॒शून् । अ॒भी॒ति॑ । म॒न्ये॒ते॑ । द॒श॑ । ह॒वी॒र्षि॑

। भवन्ति । नव । वै । पुरुषे । प्राणा इति प्र - अनाः । नाभिः । दशमी । प्राणानिति प्र - अनान् । एव । यजमाने । दुधाति । अथो इति । दशाक्षरेति दश - अक्षरा । विराडिति वि - राट् । अन्नम् । विराडिति वि - राट् । विराजीति वि - राजि । एव । अन्नाद्य इत्यन्न - अद्ये । प्रतीति । तिष्ठति । ऋतुभिरित्यृतु - भिः । वै । एषः । छन्दोभिरिति छन्दः - भिः । स्तोमैः । पृष्ठैः । चेतव्यः । इति । आहुः । यत् । एतानि । हवींषि । निर्वपतीति निः - वपति । ऋतुभिरित्यृतु - भिः । एव । एनम् । छन्दोभिरिति छन्दः - भिः । स्तोमैः । पृष्ठैः । चिनुते । दिशः । सुषुवाणेन । 40

TS 7.5.15.3

अभिजित्या इत्यभि - जित्याः । इति । आहुः । यत् । एतानि । हवींषि । निर्वपतीति निः - वपति । दिशाम् । अभिजित्या इत्यभि - जित्यै । एतया । वै । इन्द्रम् । देवाः । अयाजयन्न । तस्मात् । इन्द्रसुव इतीन्द्र - सुवः । एतया । मनुम् । मनुष्याः । तस्मात् । मनुसुव इति मनु - सुवः । यथा । इन्द्रः । देवानाम् । यथा । मनुः । मनुष्याणाम् । एवम् । भवति । यः । एवम् । विद्वान् । एतया । इष्ट्या । यजते । दिग्वतीरिति दिक्-वतीः । पुरोऽनुवाक्या इति पुरः-अनुवाक्याः । भवन्ति । सर्वासाम् । दिशाम् । अभिजित्या इत्यभि - जित्यै ॥ 41

(अशान्तः - सुषुवाणेनै - कंचत्वारिंशच्च) (A15)

TS 7.5.16.1

यः । प्राणत इति प्र - अनतः । निमिषत इति नि - मिषतः । महित्वेति महि - त्वा । एकः । इत् । राजा । जगतः । बभूव ॥ यः । ईशे । अस्य । द्विपद इति द्वि - पदः । चतुष्पद इति चतुः - पदः । कस्मै । देवाय । हविषा । विधेम ॥ उपयामगृहीत इत्युपयाम-गृहीतः । असि । प्रजापतय इति प्रजा - पतये । त्वा । जुष्टम् । गृह्णामि । तस्य । ते । द्यौः । महिमा । नक्षत्राणि । रूपम् । आदित्यः । ते । तेजः । तस्मै । त्वा । महिमे । प्रजापतय

इति॑ प्र॒जा - प॒तये॑ । स्वाहा॑ ॥ 42

(यः प्रा॑णतो द्यौरा॑दित्यौ - ऽष्टात्रिं॑शत्) (A16)

TS 7.5.17.1

यः । आ॒त्म॒दा इत्यो॑त्म - दाः । ब॒ल॒दा इति॑ बल - दाः । यस्य॑ । वि॒श्वे । उ॒पास॑न्तु इत्यु॑प
- आस॑न्ते । प्र॒शिष॑मिति॑ प्र-शिष॑म् । यस्य॑ । दे॒वाः ॥ यस्य॑ । छा॒या । अ॒मृत॑म् । यस्य॑ ।
मृ॒त्युः । कस्मै॑ । दे॒वाय॑ । ह॒विषा॑ । वि॒धेम ॥ उ॒प॒या॒मगृ॑हीत इत्यु॑प॒या॒म - गृ॑हीतः । अ॒सि ।
प्र॒जाप॑तय॒ इति॑ प्र॒जा - प॒तये॑ । त्वा । जुष्ट॑म् । गृ॒ह्णामि॑ । तस्य॑ । ते । पृ॒थि॒वी । म॒हि॒मा ।
ओष॑धयः । व॒नस्प॑तयः । रू॒पम् । अ॒ग्निः । ते । तेजः॑ । तस्मै॑ । त्वा । म॒हि॒म्ने । प्र॒जाप॑तय॒
इति॑ प्र॒जा - प॒तये॑ । स्वाहा॑ ॥ 43

(य आ॑त्मदाः पृ॒थि॒व्या॒ग्नि-रेका॑न्नच॑त्वारि॒ंशत्) (A17)

TS 7.5.18.1

एति॑ । ब्र॒ह्मन् । ब्रा॒ह्म॒णः । ब्र॒ह्मव॑र्चसीति॑ ब्रह्म-व॑र्चसी । जा॒य॒ताम् । एति॑ । अ॒स्मिन् । रा॒ष्ट्रे
। रा॒ज॒न्यः । इ॒ष॒व्यः । शूरः॑ । म॒हा॒र॒थ इति॑ महा - र॒थः । जा॒य॒ताम् । दोग्ध्री॑ । धे॒नुः ।
वोढा॑ । अ॒न॒ङ्गान् । आ॒शुः । स॒प्तिः । पु॒र॒न्धिः । योषा॑ । जि॒ष्णूः । र॒थे॒ष्ठा इति॑ रथे - स्थाः
। स॒मेयः । युवा॑ । एति॑ । अ॒स्य । यज॑मानस्य । वी॒रः । जा॒य॒ताम् । नि॒का॒मेनि॑काम॒ इति॑
नि॒का॒मे - नि॒का॒मे । नः । प॒र्जन्यः॑ । व॒रु॒ष॒तु । फ॒लिन्यः॑ । नः । ओष॑धयः । प॒च्य॒न्ताम् ।
यो॒ग॒क्षेम॑ इति॑ यो॒ग - क्षेमः॑ । नः । क॒ल्प॒ताम् ॥ 44

(आ ब्रह्म - न्नैक॑चत्वारि॒ंशत्) (A18)

TS 7.5.19.1

एति॑ । अ॒क्रान् । वा॒जी । पृथि॒वीम् । अ॒ग्निम् । युज॑म् । अ॒कृत॑ । वा॒जी । अ॒र्वा । एति॑
 । अ॒क्रान् । वा॒जी । अ॒न्तरिक्ष॑म् । वा॒युम् । युज॑म् । अ॒कृत॑ । वा॒जी । अ॒र्वा । द्याम् ।
 वा॒जी । एति॑ । अ॒क्र॒स्त॒ । सूर्य॑म् । युज॑म् । अ॒कृत॑ । वा॒जी । अ॒र्वा । अ॒ग्निः । ते ।
 वा॒जिन् । यु॒ङ् । अ॒न्विति॑ । त्वा॒ । एति॑ । र॒भे । स्व॒स्ति । मा॒ । स॒मिति॑ । पा॒र॒य॒ ।
 वा॒युः । ते । वा॒जिन् । यु॒ङ् । अ॒न्विति॑ । त्वा॒ । एति॑ । र॒भे । स्व॒स्ति । मा॒ । स॒मिति॑ । 45

TS 7.5.19.2

पा॒र॒य॒ । आ॒दित्यः॑ । ते । वा॒जिन् । यु॒ङ् । अ॒न्विति॑ । त्वा॒ । एति॑ । र॒भे । स्व॒स्ति । मा॒
 । स॒मिति॑ । पा॒र॒य॒ । प्रा॒ण॒धृ॒गिति॑ प्राण - धृक् । अ॒सि॒ । प्रा॒ण॒मिति॑ प्र - अ॒नम् । मे॒ । दृ॒ह॒ ।
 व्या॒न॒धृ॒गिति॑ व्यान - धृक् । अ॒सि॒ । व्या॒न॒मिति॑ वि - अ॒नम् । मे॒ । दृ॒ह॒ । अ॒पा॒न॒धृ॒गित्य॑पान
 - धृक् । अ॒सि॒ । अ॒पा॒न॒मित्य॑प - अ॒नम् । मे॒ । दृ॒ह॒ । चक्षुः॑ । अ॒सि॒ । चक्षुः॑ । मयि॑ ।
 धेहि॑ । श्रोत्र॑म् । अ॒सि॒ । श्रोत्र॑म् । मयि॑ । धेहि॑ । आयुः॑ । अ॒सि॒ । आयुः॑ । मयि॑ । धेहि॑
 ॥ 46

(वा॒युस्ते॑ वा॒जिन् यु॒ङ्नु त्वा॒ ऽऽ र॒भे स्व॒स्ति मा॒ सं - त्रिच॑त्वारि॒ंशच्च) (A19)

TS 7.5.20.1

जज्ञि॑ । बीज॑म् । वर्ष्ण॑ । प॒र्जन्यः॑ । प॒क्ता॑ । स॒स्यम् । सु॒पि॒प्प॒ला इति॑ सु - पि॒प्प॒लाः ।
 ओष॑धयः । स्व॒धि॒च॒रणेति॑ सु - अ॒धि॒च॒रणा॑ । इ॒यम् । सू॒प॒स॒दुन॑ इति॑ सु - उ॒प॒स॒दुनः॑ ।
 अ॒ग्निः । स्व॒द्ध॒यक्ष॑मिति॑ सु - अ॒द्ध॒यक्ष॑म् । अ॒न्तरिक्ष॑म् । सु॒पा॒व इति॑ सु॒पा॒वः । प॒व॒मानः॑
 । सू॒प॒स्था॒नेति॑ सु - उ॒प॒स्था॒ना । द्यौः । शि॒वम् । अ॒सौ । तप॑न् । य॒था॒पूर्व॑मिति॑ यथा -
 पूर्॒वम् । अ॒हो॒रा॒त्रे इत्य॑हः - रा॒त्रे । प॒ञ्च॒द॒शिन् इति॑ पञ्च - द॒शिनः॑ । अ॒र्द्ध॒मा॒सा इत्य॑र्द्ध -
 मा॒साः । त्रि॒ंशिनः॑ । मा॒साः॑ । कृ॒त्ताः । ऋ॒त॒वः । शान्तः॑ । स॒ंव॒त्सर॑ इति॑ सं - व॒त्सरः॑ ॥ 47

(जज्ञि बीज - मेकत्रिंशत्) (A20)

TS 7.5.21.1

आ॒ग्ने॒यः । अ॒ष्टा॒क॒पा॒ल॒ इत्य॒ष्टा - क॒पा॒लः । सौ॒म्यः । च॒रुः । सा॒वि॒त्रः । अ॒ष्टा॒क॒पा॒ल॒ इत्य॒ष्टा
- क॒पा॒लः । पौ॒ष्णः । च॒रुः । रौ॒द्रः । च॒रुः । अ॒ग्नये॑ । वै॒श्वान॒राय॑ । द्वा॒द॒श॒क॒पा॒ल॒ इति॑
द्वा॒द॒श - क॒पा॒लः । मृ॒गा॒ख॒र इति॑ मृ॒ग - आ॒ख॒रे । य॒दि । न । आ॒गच्छे॑दि॒त्या॒-गच्छे॑त् ।
अ॒ग्नये॑ । अ॒हो॒मु॒च॒ इत्य॒हः-मु॒चे॑ । अ॒ष्टा॒क॒पा॒ल॒ इत्य॒ष्टा-क॒पा॒लः । सौ॒र्य॑म् । प॒यः । वा॒य॒व्यः
। आ॒ज्य॑भा॒ग॒ इत्या॒ज्य - भा॒गः ॥ 48

(आ॒ग्ने॒य - श्रु॒तुर्वि॒ंश॒तिः) (A21)

TS 7.5.22.1

अ॒ग्नये॑ । अ॒हो॒मु॒च॒ इत्य॒हः-मु॒चे॑ । अ॒ष्टा॒क॒पा॒ल॒ इत्य॒ष्टा-क॒पा॒लः । इन्द्रा॑य । अ॒हो॒मु॒च॒
इत्य॒हः - मु॒चे॑ । ए॒का॒द॒श॒क॒पा॒ल॒ इत्ये॒का॒द॒श - क॒पा॒लः । मि॒त्रा॒वरु॑णा॒भ्या॒मिति॑ मि॒त्रा -
वरु॑णा॒भ्याम् । आ॒गो॒मु॒ग्भ्या॒मित्या॑गो॒मुक् - भ्या॒म् । प॒य॒स्य॑ । वा॒यो॒सा॒वि॒त्र इति॑ वा॒यो - सा॒वि॒त्रः ।
आ॒गो॒मु॒ग्भ्या॒मित्या॑गो॒मुक् - भ्या॒म् । च॒रुः । अ॒श्वि॒भ्या॒मित्य॒श्वि - भ्या॒म् । अ॒गो॒मु॒ग्भ्या॒मित्या॑गो॒मुक्
- भ्या॒म् । धा॒नाः । म॒रु॒द्भ्य॑ इति॑ म॒रुत् - भ्यः । ए॒नो॒मु॒ग्भ्य॑ इत्ये॒नो॒मुक्-भ्यः । स॒प्त॒क॒पा॒ल॒ इति॑
स॒प्त - क॒पा॒लः । वि॒श्वे॒भ्यः । दे॒वे॒भ्यः । ए॒नो॒मु॒ग्भ्य॑ इत्ये॒नो॒मुक् - भ्यः । द्वा॒द॒श॒क॒पा॒ल॒ इति॑
द्वा॒द॒श - क॒पा॒लः । अ॒नु॒म॒त्या॒ इत्य॒नु - म॒त्यै । च॒रुः । अ॒ग्नये॑ । वै॒श्वान॒राय॑ । द्वा॒द॒श॒क॒पा॒ल॒
इति॑ द्वा॒द॒श - क॒पा॒लः । द्या॒वा॑पृ॒थि॒वी॒भ्या॒मिति॑ द्या॒वा॑ - पृ॒थि॒वी॒भ्या॑म् । अ॒हो॒मु॒ग्भ्या॒मित्य॒हो॒मुक्
- भ्या॒म् । द्वि॒क॒पा॒ल॒ इति॑ द्वि - क॒पा॒लः ॥ 49

(अ॒ग्नये॑ऽअ॒हो॒मु॒चे॑ - त्रि॒ंश॒त्) (A22)

TS 7.5.23.1

अ॒ग्नये॑ । स॒मि॒तिं । अ॒न॒म॒त् । पृ॒थि॒व्यै । स॒मि॒तिं । अ॒न॒म॒त् । य॒था॑ । अ॒ग्निः । पृ॒थि॒व्या ।
 स॒म॒न॒म॒दि॒तिं सं - अ॒न॒म॒त् । ए॒वम् । म॒ह्यम् । भ॒द्राः । सं॒न॒त॒य॒ इति॑ सं - न॒त॒यः । स॒मि॒तिं ।
 न॒म॒न्तु । वा॒यवे॑ । स॒मि॒तिं । अ॒न॒म॒त् । अ॒न्त॒रि॒क्षाय॑ । स॒मि॒तिं । अ॒न॒म॒त् । य॒था॑ । वा॒युः ।
 अ॒न्त॒रि॒क्षेण॑ । सू॒र्याय॑ । स॒मि॒तिं । अ॒न॒म॒त् । दि॒वे । स॒मि॒तिं । अ॒न॒म॒त् । य॒था॑ । सू॒र्यः ।
 दि॒वा । च॒न्द्रम॑से । स॒मि॒तिं । अ॒न॒म॒त् । नक्ष॑त्रेभ्यः । स॒मि॒तिं । अ॒न॒म॒त् । य॒था॑ । च॒न्द्रमाः॑
 । नक्ष॑त्रैः । वरु॑णाय । स॒मि॒तिं । अ॒न॒म॒त् । अ॒द्भ्य इत्य॑त् - भ्यः । स॒मि॒तिं । अ॒न॒म॒त् ।
 य॒था॑ । 50

TS 7.5.23.2

वरु॑णः । अ॒द्भिरित्य॑त् - भिः । सा॒मै । स॒मि॒तिं । अ॒न॒म॒त् । ऋ॒चे । स॒मि॒तिं । अ॒न॒म॒त् ।
 य॒था॑ । सा॒मं । ऋ॒चा । ब्र॒ह्म॑णे । स॒मि॒तिं । अ॒न॒म॒त् । क्ष॒त्राय॑ । स॒मि॒तिं । अ॒न॒म॒त् । य॒था॑
 । ब्र॒ह्म । क्ष॒त्रेण॑ । रा॒ज्ञे । स॒मि॒तिं । अ॒न॒म॒त् । वि॒शे । स॒मि॒तिं । अ॒न॒म॒त् । य॒था॑ । रा॒जा
 । वि॒शा । र॒थाय॑ । स॒मि॒तिं । अ॒न॒म॒त् । अ॒श्वेभ्यः॑ । स॒मि॒तिं । अ॒न॒म॒त् । य॒था॑ । र॒थः ।
 अ॒श्वैः॑ । प्र॒जाप॑तय॒ इति॑ प्र॒जा - प॒त्ये । स॒मि॒तिं । अ॒न॒म॒त् । भू॒तेभ्यः॑ । स॒मि॒तिं । अ॒न॒म॒त् ।
 य॒था॑ । प्र॒जाप॑तिरिति॒ प्र॒जा - प॒तिः । भू॒तैः । स॒म॒न॒म॒दि॒तिं सं-अ॒न॒म॒त् । ए॒वम् । म॒ह्यम् ( ) ।
 भ॒द्राः । सं॒न॒त॒य॒ इति॑ सं - न॒त॒यः । स॒मि॒तिं । न॒म॒न्तु ॥ 51

(अ॒द्भ्यः स॒म॒न॒म॒द्यथा॑-म॒ह्यं-च॒त्वारि॑ च) (A23)

TS 7.5.24.1

ये । त॒ । प॒न्था॑नः । स॒वि॒तः । पू॒र्व्यासः॑ । अ॒रेण॑वः । वि॒त॒ता इति॑ वि - त॒ताः । अ॒न्त॒रि॒क्षे
 ॥ तेभिः॑ । नः॒ । अ॒द्य । प॒थि॒भिरिति॑ प॒थि - भिः॑ । सु॒गेभि॑रिति॒ सु - गेभिः॑ । रक्ष॑ । च॒ । नः॒

। अधीतिं । च । देव । ब्रूहि ॥ नमः । अग्नये । पृथिविक्षित इति पृथिवि-क्षिते । लोकस्पृत
इति लोक - स्पृते । लोकम् । अस्मै । यजमानाय । देहि । नमः । वायवे । अन्तरिक्षक्षित
इत्यन्तरिक्ष - क्षिते । लोकस्पृत इति लोक - स्पृते । लोकम् । अस्मै । यजमानाय । देहि
। नमः । सूर्याय । दिविक्षित इति दिवि - क्षिते । लोकस्पृत इति लोक - स्पृते । लोकम् ।
अस्मै । यजमानाय । देहि ॥ 52

(ये ते - चतुश्चत्वारिंशत्) (A24)

TS 7.5.25.1

यः । वै । अश्वस्य । मेद्वयस्य । शिरः । वेद । शीरूषण्वानिति शीरूषण्वान् । मेद्वयः ।
भवति । उषाः । वै । अश्वस्य । मेद्वयस्य । शिरः । सूर्यः । चक्षुः । वातः । प्राण इति
प्र - अनः । चन्द्रमाः । श्रोत्रम् । दिशः । पादाः । अवान्तरदिशा इत्यवान्तर - दिशाः ।
परशवः । अहोरात्रे इत्यहः - रात्रे । निमेष इति नि - मेषः । अर्द्धमासा इत्यर्द्ध - मासाः
। पर्वाणि । मासाः । संधानानीति सं - धानानि । ऋतवः । अङ्गानि । सवत्सर इति सं -
वत्सरः । आत्मा । रश्मयः । केशाः । नक्षत्राणि । रूपम् । तारकाः । अस्थानि । नभः
। मासानि । ओषधयः । लोमानि । वनस्पतयः । वालाः । अग्निः । मुखम् । वैश्वानरः
। व्यात्तमिति वि - आत्तम् । 53

TS 7.5.25.2

समुद्रः । उदरम् । अन्तरिक्षम् । पायुः । द्यावापृथिवी इति द्यावा - पृथिवी । आण्डौ । ग्रावा
। शेषः । सोमः । रेतः । यत् । जञ्जभ्यते । तत् । वीति । द्योतते । यत् । विधूनुत
इति वि-धूनुते । तत् । स्तनयति । यत् । मेहति । तत् । वरुषति । वाक् । एव । अस्य
। वाक् । अहः । वै । अश्वस्य । जायमानस्य । महिमा । पुरस्तात् । जायते । रात्रिः
। एनम् । महिमा । पश्चात् । अन्विति । जायते । एतौ । वै । महिमानौ । अश्वम् ।

अ॒भितः॑ । स॒मिति॑ । ब॒भूव॑तुः । ह॒यः । दे॒वान् । अ॒व॒ह॒त् ( ) । अ॒र्वा । अ॒सु॒रान् । वा॒जी
। ग॒न्ध॒र्वान् । अ॒श्वः । म॒नु॒ष्यान् । स॒मु॒द्रः । वै । अ॒श्व॒स्य । यो॒निः । स॒मु॒द्रः । ब॒न्धुः ॥ 54

(व्यात् - मवहद् - द्वादश च) (A25)

praSna korvai with starting padams of 1 to 11 Anuvaakams :-

(दे॒वा॒सु॒राः-प॒रा॒-भू॒मि॒-भू॒मि॒-रु॒प॒प्र॒य॒न्तः॒-सं प॑श्या॒-म्य॒य॑ज्ञः॒-सं प॑श्या॒-म्य॒ग्नि॒हो॒त्रं-म॒म॒ नाम॑-वै॒श्वान॑र-ए॒का॒द॒श)
।

korvai with starting padams of 1, 11, 21 Series Of Panchaatis :-

(दे॒वा॒सु॒राः-क्रु॒द्धः॒-सं प॑श्यामि॒-सं प॑श्यामि॒-न॒क्त॒-मु॒प॑गन्त॒-नै॒क॑पञ्चा॒शत्)

first and last padam of Fifth Prasnam :-

(दे॒वा॒सु॒राः-पा॑र॒यि॒ष्णुं)

॥ हरिः॑ ॐ ॥ ॥ कृष्ण यजुर्वेदीय तैत्तिरीय संहितायां पद पाठे प्रथमकाण्डे पञ्चमः प्रश्नः समाप्तः

॥ -----